

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Crèdits	1.36 presencials (34 Hores) 3.64 no presencials (91 Hores) 5 totals (125 Hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Semestre	Doctorat convocatòria única
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Juan Frau Munar juan.frau@uib.es	15:30h	16:30h	Dilluns	27/09/2010	30/06/2011	QF-108
Catalina Moner Mora	No hi ha sessions definides					

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura Metodologia i recursos en el procés d'ensenyament-aprenentatge a l'àrea de Geografia i Història pretèn dotar als futurs professors de la matèria dels coneixements bàsics necessaris per la seva activitat docent. A partir de la metodologia didàctica pròpia de les Ciències Socials, l'alumnat podrà adquirir estratègies metodològiques fonamentals sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge en Geografia i Història (planificació, desenvolupament i avaluació) a més de conèixer i aplicar els recursos propis de la matèria. Es tracta que l'alumnat conegui la dinàmica de l'aula mitjançant l'adquisició dels principis fonamentals de l'ensenyament de les Ciències Socials.

Requisits

Els requisits generals d'accés al Màster

Competències

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Es treballarà per tal que els futurs professors coneguin el valor educatiu, finalitats i propòsits de l'ensenyament de les Ciències Socials a Secundària Obligatoria i Batxillerat, per això han de conèixer i saber aplicar diferents mètodes i estratègies didàctiques.

També s'hauran d'exercitar en la recerca i coneixement dels recursos propis de l'àrea i entrenar les seves capacitats d'argumentació i justificació tan importants per a la formació del pensament social i per a la formació democràtica dels joves.

Específiques

1. Saber transformar el currículum en programes d'activitats.
2. Saber adaptar i aplicar la informació en els processos d'ensenyament- aprenentatge.
3. Adquirir criteris i destreses per a la selecció i elaboració de recursos didàctics.
4. Desenvolupar i aplicar metodologies que contemplin la diversitat de l'alumnat.
5. Elaborar propostes didàctiques que contemplin respostes educatives als alumnes amb dificultats o diferents ritmes d'aprenentatge.
6. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula , desenvolupar estratègies per fomentar un clima positiu de convivència.
7. Conèixer els recursos educatius propis de la matèria.
8. Relacionar els continguts, mètodes i recursos de la matèria amb altres , per tal de desenvolupar experiències interdisciplinàries.

Genèriques

1. Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament- aprenentatge, potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies de l'àrea.
2. Cercar , processar i comunicar informació, transformar-la en coneixement i aplicar-la al procés d'ensenyament-aprenentatge.
3. Concretar el currículum , planificar i aplicar diferents metodologies adaptan-se a la diversitat dels estudiants.
4. Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat d'aprenentatge.
5. Dominar les destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula.

Continguts

Els continguts que es treballaran aniran vinculats a altres matèries del Màster necessàriament (currículum, avaluació..) tot i que els plantejaments aniran enfocats al tractament metodològic del que s'estigui treballant a cada moment.

Es contempla la flexibilitat d'aprofundiment en els continguts que el grup classe consideri més necessaris per la seva formació

Continguts temàtics

A. Els models didàctics

1. El coneixement social. Les finalitats de l'educació social i la formació del pensament social
2. Estils d'ensenyament del professorat de l'àrea.
3. La concepció didàctica del professorat en la presa de decisions curriculars. Models didàctics d'ensenyament-aprenentatge. La transposició didàctica

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

B. Orientacions didàctiques per a l'ensenyament i aprenentatge de diferents tipus de continguts

1. Competències que cal desenvolupar en l'ensenyament de les Ciències Socials
2. Tractament de les especificitats i dificultats que presenta el seu aprenentatge

C. Mètodes , estratègies i recursos

1. Organització del treball docent a l'aula: el paper del professor i el paper de l'alumnat
2. Tipus d'activitats: disseny , selecció i seqüenciació
3. Les habilitats lingüístiques
4. La causalitat múltiple
5. La concepció de l'espai i el temps històric
6. L'atenció a la diversitat en la metodologia

D. Els recursos de l'àrea

1. El context com a recurs
2. Anàlisi, elaboració i ús de recursos
3. Les noves tecnologies aplicades a les CCSS

Metodologia docent

La metodologia tindrà en compte les característiques del grup - classe, les seves necessitats , idees prèvies i expectatives.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Exposició del professorat	Grup gran (G)	El desenvolupament de les sessions teòriques pretenen que l'alumnat assoleixi una base teòrica adequada per poder aconseguir els objectius proposats, a la vegada que es pugui incidir en el debat, l'intercanvi d'idees i opinions i l'exposició d'experiències viscudes
Seminaris i tallers	Intercanvi i posada en comú d'experiències o lectures	Grup mitjà (M)	Es pretén que a partir d'una feina prèvia es posin en comú les conclusions de cada membre per enriquir , ampliar i millorar les tasques realitzades
Classes pràctiques	Exposició de propostes didàctiques	Grup gran (G)	L'alumne haurà de dedicar temps a la recerca, selecció i elaboració de materials i recursos per després poder adaptar-los a la seva pràctica docent. L'exposició al menys del desenvolupament de com es fa una activitat d'ensenyament - aprenentatge pautaada per part de cada alumne es considera una pràctica que a més de fomentar l'intercanvi d'experiències permet a l'alumne simular la seva futura activitat docent
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	Es pretén que amb la consulta del material elaborat, l'alumne demostrï els coneixements adquirits, a la vegada que també argumenti i defensi les qüestions que se li plantejen

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Lectura d'articles	Els articles seleccionats i penjant a l'entorn moodle s'han de llegir i consultar a més de fer una ressenya de cada un que es podrà incorporar a la carpeta d'aprenentatge.
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de propostes didàctiques	L'alumne haurà d'elaborar una sessió sobre una activitat concreta. d'ensenyament -aprenentatge, que podrà triar a partir d'una llista que se li facilitarà. Aquesta s'haurà d'exposar a classe
Estudi i treball autònom individual o en grup	Lectura d'un llibre	Es recomanarà la lectura obligatòria d'un llibre a seleccionar per part de l'alumne d'un llistat facilitat prèviament. A classe les aportacions de cada alumne respecte el que hauran treballat ajudarà a completar els plantejament teòrics estudiats.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		34	1.36	27.2
Classes teòriques	Exposició del professorat	20	0.8	16
Seminaris i tallers	Intercanvi i posada en comú d'experiències o lectures	6	0.24	4.8
Classes pràctiques	Exposició de propostes didàctiques	6	0.24	4.8
Avaluació	Prova escrita	2	0.08	1.6
Activitats de treball no presencial		91	3.64	72.8
Estudi i treball autònom individual	Lectura d'articles	40	1.6	32
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de propostes didàctiques	31	1.24	24.8
Estudi i treball autònom individual o en grup	Lectura d'un llibre	20	0.8	16
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Exposició del professorat

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (No recuperable)
Descripció	El desenvolupament de les sessions teòriques pretenen que l'alumnat assoleixi una base teòrica adequada per poder aconseguir els objectius proposats, a la vegada que es pugui incidir en el debat, l'intercanvi d'idees i opinions i l'exposició d'experiències viscudes
Criteris d'avaluació	La construcció d'una carpeta d'aprenentatge entregada la data acordada. L'assistència, la participació i la iniciativa i interès manifestat durant el curs.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Intercanvi i posada en comú d'experiències o lectures

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	Es pretén que a partir d'una feina prèvia es posin en comú les conclusions de cada membre per enriquir, ampliar i millorar les tasques realitzades
Criteris d'avaluació	Demostració de la capacitat d'expressió oral, domini del vocabulari i capacitat d'argumentació i justificació. Valoració de la capacitat de treball cooperatiu.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Exposició de propostes didàctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	L'alumne haurà de dedicar temps a la recerca, selecció i elaboració de materials i recursos per després poder adaptar-los a la seva pràctica docent. L'exposició al menys del desenvolupament de com es fa una activitat d'ensenyament - aprenentatge pautada per part de cada alumne es considera una pràctica que a més de fomentar l'intercanvi d'experiències permet a l'alumne simular la seva futura activitat docent
Criteris d'avaluació	Demostració de la capacitat d'adaptar metodologies diverses a situacions concretes. Originalitat i viabilitat de les propostes exposades.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (No recuperable)
Descripció	Es pretén que amb la consulta del material elaborat, l'alumne demostrï els coneixements adquirits, a la vegada que també argumenti i defensi les qüestions que se li plantejen
Criteris d'avaluació	A partir de la consulta del material treballat al llarg del curs es trata que l'alumne demostrï el domini de les diferents estratègies metodològiques treballades i la seva capacitat per seleccionar els recursos adequats en cada moment de les seqüències didàctiques.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Lectura d'articles

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (No recuperable)
Descripció	Els articles seleccionats i penjant a l'entorn moodle s'han de llegir i consultar a més de fer una ressenya de cada un que es podrà incorporar a la carpeta d'aprenentatge.
Criteris d'avaluació	Al Campus Virtual els estudiants trobaran articles, fitxes d'observació i adreces de recursos que els ajudaran a completar el bagatge tant teòric com pràctic pel desenvolupament de l'assignatura. La seva consulta i incorporació a la carpeta d'aprenentatge amb les valoracions personals, constituirà un element important per l'avaluació.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Preparació de propostes didàctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (No recuperable)
Descripció	L'alumne haurà d'elaborar una sessió sobre una activitat concreta, d'ensenyament -aprenentatge, que podrà triar a partir d'una llista que se li facilitarà. Aquesta s'haurà d'exposar a classe
Criteris d'avaluació	L'alumne s'autoavaluarà mitjançant una graella facilitada prèviament per tal de poder realitzar la modificació dels aspectes que cal millorar

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Lectura d'un llibre

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	Es recomanarà la lectura obligatòria d'un llibre a seleccionar per part de l'alumne d'un llistat facilitat prèviament. A classe les aportacions de cada alumne respecte el que hauran treballat ajudarà a completar els plantejaments teòrics estudiats.
Criteris d'avaluació	La revisió i valoració del llibre treballat es podrà incorporar a la carpeta d'aprenentatge.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

AAVV (1996): "Aprender y enseñar historia del arte" *Iber* núm. 8 Ed. Graó Barcelona
BENEJAM, P.; PAGÉS, J. (coord.) (1997): *Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria* Barcelona ICE-UB Horsori
CASAS M.(coord.) (2005): *Ensenyar a parlar i a escriure ciències socials* Associació de mestres Rosa Sensat. Col.lecció Premi de Pedagogia Barcelona
GIMENO SACRISTAN J., PÉREZ GÓMEZ A. (2002): *Comprender y transformar la enseñanza* Ed. Morata 10ª ed. Madrid
HERNÁNDEZ CARDONA F.X. (2002): *Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia* Ed. Graó Barcelona

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

LICERAS RUIZ A. (2000): *Tratamiento de las dificultades de aprendizaje en Ciencias Sociales* Grupo Editorial Universitario Granada
SOUTO GONZÁLEZ X. M. (1999): *Didáctica de la geografía . Problemas sociales y conocimiento del medio* Ed. del Serbal Barcelona
TREPAT C., COMES P.(2000) : *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales* Ed. Graó col.I. MIE núm.133 Barcelona
TRIBÓ TRAVERIA G. (2005) : *Enseñar a pensar históricamente . Los archivos y las fuentes documentales en la enseñanza de la historia* Ed. Horsori Barcelona

Bibliografia complementària

AAVV (2006): *El retorn dels documents confiscats a Catalunya* ANC Barcelona
AAVV (1992) : *17 jocs d'estratègia i simulació* Ed. Graó Barcelona
AAVV (2005): *Enseñar Ciencias Siciuales en una sociedad multicultural . Una mirada desde el Mediterráneo* Universidad de Almeria
ALBET A., BENEJAMP. (2000): *Una geografía humana renovada : lugares y regiones en un mundo global* Ed. Vicens Vives Barcelona
AVILA R., BORGHI B., MATTOZZI I. (ed.) (2009): *La educación de la ciudadanía europea y la formación del profesorado* Pàtron Ed. Bolonia
BALLESTER VALLORI A. (1999): *La didáctica de la geografía . Aprentatge significatiu i recursos didàctics a les Illes Balears* Ed. Documenta Balear Palma
BARDAVIO A., GONZÁLEZ P. (2003) : *Objetos en el tiempo . Las fuentes materiales en la enseñanza de la historia* Ed. Horsori Barcelona
BATLLORI R., CASAS M. (2000): *El conflicto y la diferenciación . Conceptos clave en la enseñanza de las Ciencias Sociales* Ed. Milenio Lleida
BATLLORI R., GÓMEZ E., OLLER M., PAGÉS J. (ed) (2004): *De la teoria ..a l'aula. Formació del professorat i ensenyament de les Ciències Socials* UAB Barcelona
BENEJAMP. , PAGÉS J. (coord.) (2003): *Guias Praxis para el profesorado ESO Ciencias Sociales* Ed. Praxis Madrid
DEBRAY R. (2000): *El civisme explicat a la meua filla* Ed. Empuries Barcelona
HUGUET I COMELLES T. (2006): *Aprender juntos a l'aula. Una proposta d'educació inclusiva* Ed. Graó Barcelona
LICERAS RUIZ A. (1997): *Tratamiento de las dificultades de aprendizaje en ciencias sociales . Una perspectiva psicodidáctica* Grupo editorial universistario Granada
MAALOUF A. (1998): *Les identitats que maten* Ed. La Campana Barcelona
MARTINEZ L. (coord.) (2003): *Ciudadania, poder i educació* Ed. GRAó Barcelona
MORIN E. (2001): *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro* Paidós Ibérica Barcelona
MORIN E. (2001): *Tenir el cap clar per organitzar coneixements i aprendre a viure .* Ed. La Campana Barcelona
PAGÉS J., CASAS M. (2005): *Republicans i republicaness als camps de concentració nazis. Testimonis i recursos didàctics per a l'ensenyament secundari* Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona . Barcelona
PAGÉS J., ESTEPA J., TRAVÉ G. (ed.) (2000): *Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales* Universidad de Huelva Huelva
PÉREZ X. (1996): *Les fonts en les ciències socials . Instruments per a l'estudi de les societats* Ed. Graó Barcelona
PLUCKROSE H. (1993) : *Enseñanza y aprendizaje de la Historia* Ed. Morata Madrid
PRATS J. (ed.) (2002): *La secundaria a examen* Ed. Proa Barcelona
PRATS J. (2001): *Enseñar Historia, notas para una didáctica renovadora* Junta de Extremadura
TREPAT C. (2003): *Didáctica de la història de l'art. Una proposta de formació inicial* Ed. Pagès Lleida

---

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10748 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i A
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

TREPATC. (1999): *Procedimientos en historia* Ed. Graó Barcelona

VALERO I MARTI G. (1992): *Itineraris pel centre històric de Palma Monografies núm 21 Ajuntament de Palma*

VALLS R., LÓPEZ A. (Ed.) (2002): *La dimensió europa e interxultural en la ensenya de las ciencias sociales* Ed. Síntesis Madrid

VILARRASA A. , COLOMBO F. (1987) : *Mitjorn, exercicis d 'exploració i representació de l'espai* Ed. Graó Barcelona

ZABALA A. (1995): *La pràctica educativa. Com ensenyar* Col. Guix núm 18 Ed. Graó Barcelona

Altres recursos

- REVISTES DE DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS

iber. Didáctica de las Ciencias Sociales , Geografía e Historia Ed. Graó

Con-Conciencia Social . Anuario de didáctica de geografía, historia y otras ciencias sociales Fedicaria Madrid AKAL

Enseñanza de las Ciencias Sociales ICE de la UAB i de la UB

- REVISTES ON APAREIXEN ARTICLES DE DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS

Aula de Innovación Educativa

Cuadernos de Pedagogia

Guix

Investigación en la escuela

Perspectiva Escolar

L'Avenç

Pissarra

MATERIALS DE TREBALL

- Col.lecció BC Biblioteca d'Aula . Ed. Graó

Els recursos en xarxa es penajran al moodle

